

Samenvatting beleidsdocumenten Veiligheidsregio Brabant-Noord

Bijlage 1 behorende bij integraal zienswijzeverzoek aan colleges en gemeenteraden d.d. 21 januari 2019

In deze samenvatting staan de hoofdpunten van de volgende beleidsdocumenten vermeld:

- Concept Beleidskader 2020;
- Concept Actualisatie Regionaal Risicoprofiel;
- Concept Beleidsagenda VRBN 2020-2023.

Concept Beleidskader 2020

Ontwikkelingen Veiligheidsregio

Naast de technische uitgangspunten gaan we in dit beleidskader ook in op nieuwe uitgaven die noodzakelijk zijn. In het Beleidskader 2020 zijn voorstellen voor nieuw beleid / onvermijdelijke ontwikkelingen opgenomen voor:

- 1) De Calamiteitencoördinator;
- 2) Huisvesting – zeggenschap kazernes;
- 3) Huisvesting – realisatie hoofd- en nevenvestiging;
- 4) Het programma Bevolkingszorg;
- 5) Overdracht beheer meldkamer;
- 6) Uitkomsten bestuursconferentie 2018.

1. De Calamiteitencoördinator

De Calamiteitencoördinator is als 'nieuw beleid' opgenomen, omdat de veiligheidsregio niet voldoet aan het bepaalde in de Wet veiligheidsregio's wat betreft het voorzien in de functionaliteit van een Calamiteitencoördinator op de meldkamer (CaCo). Door het proces van vorming van de gezamenlijke meldkamer Oost-Brabant is duidelijk geworden dat het 24/7 organiseren van de CaCo-functionaliteit een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van de veiligheidsregio's Brabant Noord en Brabant-Zuidoost. Het Algemeen Bestuur wil de wettelijke basis op dit punt op orde hebben.

Voor het organiseren van de CaCo-functionaliteit is een nieuwe uitgave opgenomen van € 327.000. Dit vertaalt zich in een structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage van € 0,50 per inwoner.

2. Huisvesting – zeggenschap kazernes

Het bestuur van de Veiligheidsregio Brabant-Noord (VRBN) stelt voor om de zeggenschap over de kazernes – door middel van koop – over te laten gaan van de gemeenten naar de veiligheidsregio. Als gevolg van de overdracht van de kazernes kan de veiligheidsregio in de toekomst niet alleen sturen op mensen en materieel, maar ook op de huisvesting van mensen en materieel. Conform de wens van het bestuur is getracht om het benodigde budget voor huisvesting reëel – en zeker niet te ruim – te laten zijn. Ook is getracht te voorkomen dat bij gemeenten onderling

een gevoel van oneerlijkheid zou ontstaan. Belangrijk is dat er een toekomstbestendige oplossing komt die helderheid creëert.

Voor de overdracht is een structurele verhoging van € 3,90 per inwoner benodigd. Middels een uitvraag is in beeld gebracht dat deze lasten grotendeels reeds in de gemeentelijke begrotingen terugkomen. Vanwege het solidariteitsuitgangspunt is gekozen voor de huidige verdeelsleutel op basis van inwoneraantallen. Dit laatste maakt dat de overdracht voor sommige gemeenten een voor- dan wel nadeel kan opleveren. Met name de gemeenten met relatief gezien veel inwoners ten opzichte van het aantal kazernes hebben nadeel van de kostenverdeelsleutel. Ook eenmalig is bij de overname sprake van een voor- dan wel nadeel, omdat de genormeerde overname-waarde niet gelijk is aan de boekwaarde. Voor de overname van de 39 kazernes wordt een investeringsbudget gevraagd van € 17,5 miljoen. Overigens heeft de overname van alle kazernes ook consequenties voor de zes gemeenten die al een kazerne hebben overgedragen. Omdat de nieuwe afspraken leidend zijn, zal er in 2019 nog een eenmalige afrekening plaatsvinden. De afrekening betreft het verschil tussen de nu berekende overnamewaarde en de huidige boekwaarde.

Indien de veiligheidsregio zeggenschap krijgt over de kazernes, zal zij ook verantwoordelijk worden voor de nieuwbouw of renovatie van kazernes. Als “ijkpunt” is dan ook gekozen voor 1 januari 2019. Kazernes die hierna worden gebouwd, zullen – ongeacht wanneer deze opgeleverd worden – regionaal worden bekostigd. Uitgangspunt daarbij is dat de grootte van deze kazernes in overeenstemming is met de regionale afspraken. Voor een drietal kazernes bestaan reeds nieuwbouwplannen, te weten: Uden, Oss en Oeffelt. Voor de nieuwbouw/overname van de nog te bouwen kazernes van Oss, Uden en Oeffelt, wordt een investeringsbudget gevraagd van € 10,8 miljoen.

Wat betreft renovaties zijn alle overige kazernes beoordeeld op de noodzaak hiervoor. De uitkomst daarvan is dat voor de periode 2020-2023 er een zestal kazernes (Sint Anthonis, Veghel, Zeeland, Cuijk, Vierlingsbeek en Wanroij) gerenoveerd dient te worden. Voor de renovatie van deze kazernes is een investeringsbudget geraamd van € 2,1 miljoen. De jaarlijkse kapitaallasten – die voortkomen uit deze investeringen – zijn reeds onderdeel van de gevraagde structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage ad € 3,90 per inwoner. Voor tijdelijke ondersteuning van het team materieel en huisvesting zijn incidentele kosten geraamd ad € 0,2 miljoen, welke worden bekostigd uit de reserves van de VRBN.

3. Huisvesting – realisatie hoofd- en nevenvestiging

Eind 2016 heeft het Algemeen Bestuur van VRBN ingestemd met de visie op huisvesting. De visie op huisvesting betreft de centralisatie van kantoorhuisvesting, werkplaatsen en logistieke processen op twee vestigingen, te weten: een hoofdvestiging in 's-Hertogenbosch en een nevenvestiging in de driehoek Mill-Uden-Zeeland. De belangrijkste redenen voor het maken van de visie waren enerzijds kwaliteit en anderzijds efficiëntie. Verwacht wordt dat het bijeenbrengen van mensen op één locatie zorg zal dragen voor een betere afstemming en verbinding, en daarmee ook meer integraliteit. Voor de hoofd- en nevenvestiging samen zijn de totale kosten geraamd op € 24,5 miljoen, waarbij de gemaakte kosten voor de aanschaf van het perceel aan de Plevierstraat reeds in mindering zijn gebracht. De geraamde kosten worden uitgesplitst in incidentele kosten ad € 0,7 miljoen en een investering van € 23,8 miljoen. De geraamde incidentele kosten ad € 0,7 miljoen worden bekostigd uit de reserves van de VRBN.

Het bestuur van de VRBN ziet in dat centralisatie van huisvesting nodig is wil de organisatie zich verder kunnen ontwikkelen. Voor de realisatie van de visie is vanaf 2022 een structurele verhoging van € 1,80 per inwoner benodigd. De centralisatie van kantoorhuisvesting, werkplaatsen en logistieke processen betekent dat die functionaliteiten op andere kazernes in de toekomst niet (meer) gerealiseerd hoeven te worden. De kazernes Oss en Uden – die op dit moment ook een kantoor-, werkplaats- en/of logistieke functie hebben – kunnen dan ook substantieel kleiner worden teruggebouwd.

4. Het programma Bevolkingszorg

Bevolkingszorg is als thema opgenomen, omdat de ondersteuning van de veiligheidsregio aan gemeenten op het gebied van Bevolkingszorg minimaal en kwetsbaar is uitgevoerd. Ook bleek bij een aantal gemeenten de formatieve omvang voor de basale gemeentelijke taakuitvoering onvoldoende te zijn.

Het is zo dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor een aantal taken voor de bevolking ten tijde van een ramp of crisis. Denk hierbij aan zorgdragen voor opvanglocaties of het registreren van slachtoffers. Om Bevolkingszorg efficiënt te organiseren is er, naast de inzet vanuit de gemeenten zelf, regionale ondersteuning. Deze ondersteuning is minimaal en kwetsbaar uitgevoerd. Het Algemeen Bestuur draagt zorg voor een goede taakuitvoering door de “kolom” Bevolkingszorg en wenst in samenspraak met de betrokken gemeentelijk functionarissen de regionale ondersteuning meer robuust te organiseren. Hierbij ontstaat ook voor Bevolkingszorg een solide basis om recht te doen aan de groei tot goede gezamenlijke hulpverlening.

Om Bevolkingszorg robuuster te organiseren en de kwetsbaarheid te verminderen is er een nieuwe uitgave opgenomen van € 203.000. Dit vertaalt zich in een structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage ad € 0,31 per inwoner. Deze bijdrage staat los van eventuele personele kosten binnen de ambtelijke organisatie t.b.v. basale gemeentelijke taakuitvoering voor Bevolkingszorg.

5. Overdracht beheer meldkamer

Met de voorziene inwerkingtreding van de Wijzigingswet Meldkamers op 1 januari 2020 wordt de volgende stap gezet om te komen tot tien operationeel en technisch verbonden meldkamerlocaties die in beheer komen bij de politie. De Meldkamer Oost-Brabant (MKOB) is één van deze tien meldkamerlocaties. Met de overgang van de verantwoordelijkheid naar de politie gaat de financiering van de meldkamer anders verlopen.

Vanwege de overdracht van het beheer van de meldkamer aan de politie komt de gemeentelijke bijdrage voor het onderdeel MKOB te vervallen. Door het vervallen van de bijdrage is er een netto structureel voordeel van € 597.000 op de gemeentelijke bijdrage aan de VRBN. Daar de overdracht van de meldkamer ook consequenties heeft voor de kolom brandweer – en de veiligheidsregio als geheel – heeft eerst een verrekening plaatsgevonden met de vervallen bijdrage aan de MKOB. Op deze wijze wordt Brandweer Brabant-Noord (BBN) gecompenseerd voor ontwikkelingen als de huur van opschalingsruimten, beheer en onderhoud van randapparatuur en de uitname uit de rijksbijdrage BDUR. De kosten die daaraan zijn verbonden worden gedekt uit de vervallen bijdrage aan de MKOB. Daarna resulteert nog altijd het genoemde structurele voordeel op de gemeentelijke bijdragen van € 597.000, ofwel € 0,91 per inwoner .

Het eerste idee om de financiering van de Meldkamer te halen uit een taakstelling op de Algemene Uitkering aan de gemeenten is met de verlaging van de BDUR overigens van de baan. De Tweede Kamer moet nog een definitieve besluit nemen over de overdracht van de meldkamer aan de politie. Mocht dit niet doorgaan of uitgesteld worden, dan zal dit in de Programmabegroting 2020 van VRBN terugkomen.

6. Uitkomsten bestuursconferentie 2018

De in 2018 gehouden bestuursconferentie heeft een heldere koers opgeleverd. Het Algemeen Bestuur heeft grofweg drie grote opgaven voor de veiligheidsregio benoemd voor de periode 2020 – 2023. Op grond van deze opgaven is een aantal ambities met doelstellingen voor deze periode geformuleerd. De opgaven in combinatie met de ambities en doelen vormen samen de “Beleidsagenda Samen Veiliger”. De drie hoofdopgaven voor de veiligheidsregio in de periode 2020 – 2023 worden in hoofdstuk 2 van het beleidskader nader toegelicht.

In dit beleidskader zijn er geen financiële middelen verbonden aan de ambities en doelen van de “Beleidsagenda Samen Veiliger”. De kosten voor de doorontwikkeling van de veiligheidsregio worden voor de jaren 2020 en 2021 – voor zover mogelijk – bekostigd uit de reserves van de VRBN. Hierna vindt een ijkmoment plaats op noodzaak en effectiviteit van de ontwikkelde oplossingen en voorzieningen. Voor eventuele langdurige bestending ervan zullen voorstellen worden opgenomen in het Beleidskader 2022.

In het Beleidskader 2019 van VRBN was € 4,06 opgenomen voor de versteviging van de brandweerorganisatie. Uit de monitoring van de verstevigingsgelden blijkt dat € 0,18 mogelijk niet wordt ingezet. Daarbij maken we de kanttekening dat dit een inschatting betreft op basis van de huidige inzichten. Voorgesteld wordt om deze overblijvende middelen aan te wenden voor de verdere doorontwikkeling van VRBN in 2020 en 2021.

Concept Actualisatie Risicoprofiel

Waarom een actualisatie van het Risicoprofiel?

De Veiligheidsregio Brabant-Noord heeft in 2011 het Regionaal Risicoprofiel 2011 vastgesteld, dat de veiligheidsrisico's voor deze regio in beeld brengt. Dit dient elke vier jaar te worden geactualiseerd, zoals dat ook in 2014 is gebeurd. Eind 2018 is het concept van de Actualisatie Risicoprofiel 2018 aan het dagelijks bestuur van de veiligheidsregio aangeboden. Zodoende heeft de veiligheidsregio naar eigen inzicht beoordeeld hoe de risico's uit het Regionaal Risicoprofiel zich in de laatste vier jaar hebben ontwikkeld.

Wat staat er in de Actualisatie Risicoprofiel?

Met de Actualisatie Risicoprofiel 2018 heeft de Veiligheidsregio Brabant-Noord (in casu: een werkgroep met daarin ook vertegenwoordigers van de gemeenten) het Regionaal Risicoprofiel 2011 en de actualisatie uit 2014 onder de loep genomen en daarbij de volgende vragen gesteld:

- zijn er sinds 2014 risico's afgevallen of bijgekomen?
- zijn de risico's meer of minder waarschijnlijk geworden?
- zijn de effecten van (de incidenten en calamiteiten als gevolg van) de risico's groter of kleiner geworden?
- hebben zich de afgelopen vier jaar rond de risico's relevante ontwikkelingen

- voorgedaan of worden deze in de komende vier jaar verwacht?
- welke beleidsadviezen geeft de veiligheidsregio voor de risico's?
- welke risico's hebben de politieke of bestuurlijke aandacht gekregen?

Risicobeleving staat niet in Actualisatie Risicoprofiel; is wel relevant

Het risicoprofiel kan afwijken van (uw) maatschappelijke beleving van risico's. Dit komt doordat het een technische analyse betreft aan de hand van een handreiking. Het is bedoeld als objectieve bouwsteen. Naast de objectieve bouwsteen is de maatschappelijke beleving bij risico's belangrijk om te komen tot een juiste focus van het beleidsplan: welke veiligheidsvraagstukken zijn belangrijk en wat gaan we daarvoor doen? Juist voor de lokale beleving bij risico's zal het gesprek met de gemeenteraden worden aangegaan en kunnen de raden hun wensen en opmerkingen in de vorm van een zienswijze meegeven.

Conclusie: er zijn geen nieuwe risico's bijgekomen; wel nieuwe trends

Volgens de Veiligheidsregio Brabant-Noord zijn er de afgelopen vier jaar geen nieuwe risico's bijgekomen en geen risico's afgevallen. Deze uitkomst is niet het resultaat van een landelijk gestandaardiseerd beoordeling, maar van een beoordeling door regionale experts op basis van eigen inzicht en ervaring. De maatgevende scenario's van alle risico's zijn gelijk gebleven.

De gelijk gebleven risico's zijn de volgende:

1. Overstroming door hoogwater in de Maas
2. Natuurbranden (bos / heidebrand)
3. Grote brand in (complex) met publieksfunctie
4. Grote brand in gebouwen met verminderd zelfredzame personen
5. Ongeval gevaarlijke stoffen vervoer/inrichtingen
6. Ongeval A-objecten (aanduiding NPK)
7. Verstoring energievoorziening (elektriciteit en gas)
8. Verstoring drinkwatervoorziening
9. Verstoring afvalwaterzuivering
10. Verstoring telecom en/of ICT
11. Luchtvaartincident (worst case) in stedelijk gebied
12. Luchtvaartincident (reëel) bij start/landing luchtvaartterrein
13. Ongeval vervoer over water
14. Ongeval spoorvervoer
15. Grootschalige besmetting (ziektégolf mens / pandemie)
16. Dierziekte overdraagbaar op mensen (zoönose)
17. Verdrukking in menigte (evenementen)
18. Verstoring openbare orde (grootschalige ordeverstoring)

Er zijn wel trends waar te nemen in bijzondere oorzaken of aanleiding, die invloed hebben op een of meerdere risico's. De actualiteit vereist dat deze ontwikkelingen apart worden benoemd, gevolgd en leiden tot een specifieke aanpak. Deze thema's waarbinnen deze ontwikkelingen zich afspelen zijn:

- Terrorismegevolgbestrijding / Extreem geweld (TGB) en
- Informatieveiligheid (cybersecurity).

Beleidsadvies: Twee risico's en één thema vragen meer aandacht

De Veiligheidsregio Brabant-Noord heeft in de Actualisatie Risicoprofiel 2018 twee risico's en één thema aangewezen die in de komende beleidsperiode extra aandacht verdienen. Daarbij is gekeken welke risico's en thema's bestuur en politiek veel aandacht hadden en rondom welke sprake was van (landelijke) ontwikkelingen en of nieuw beleid nodig was om een risico beter te beheersen.

Op basis van deze criteria heeft de veiligheidsregio uit de achttien risico's en twee thema's in het Regionaal Risicoprofiel twee risico's en één thema aangewezen, die extra aandacht behoeven in de komende beleidsperiode. Deze aanwijzing is een beleidsadvies voor het op te stellen beleidsplan. Deze zijn:

- Risico 1 : Overstroming
- Risico 14 : Ongeval spoorvervoer
- Thema Terrorismegevolgbestrijding / Extreem geweld

Gemeentelijke pagina

Elk risico dat is genoemd in het Risicoprofiel kan zich uiten in 1 of meer scenario's. Zo zijn er 5 reële scenario's denkbaar bij het risico Overstroming. Niet elk risico en niet elk scenario kan zich manifesteren op elke gemeente.

Om een helder beeld te schetsen van de relevante risico's en scenario's per gemeente wordt tevens een uitsnede per gemeente, de zogenaamde "gemeentelijke pagina" aangeboden.

Concept Beleidsagenda 2020-2023

Uitkomsten van de bestuursconferentie: de beleidsagenda 'Samen Veiliger'

De strategische bestuursconferentie van april 2018 heeft een heldere koers opgeleverd voor veiligheidsregio Brabant-Noord. Het Algemeen Bestuur heeft grofweg 3 grote strategische opgaven voor de veiligheidsregio benoemd voor de periode 2020 – 2023. Op grond van deze opgaven is een aantal ambities met doelstellingen voor deze periode geformuleerd. De opgaven in combinatie met de ambities en doelen vormen samen de beleidsagenda "Samen Veiliger."

Hoofdoggaven voor de veiligheidsregio in de periode 2020 – 2023

Doorgroeien tot een informatiegestuurde netwerkorganisatie die in staat is om regie te voeren om complexe veiligheidsvraagstukken in Brabant-Noord;

Verbeteren van het samenspel tussen gemeenten als opdrachtgever/eigenaar en de organisatie van de veiligheidsregio als opdrachtnemer. Deze opgave verlangt goede advisering aan colleges en gemeenteraden vanuit de veiligheidsregio en vanuit de gemeenten. Ook zal de informatievoorziening aan de colleges en gemeenteraden over de belangrijkste prestaties van de veiligheidsregio moeten verbeteren;

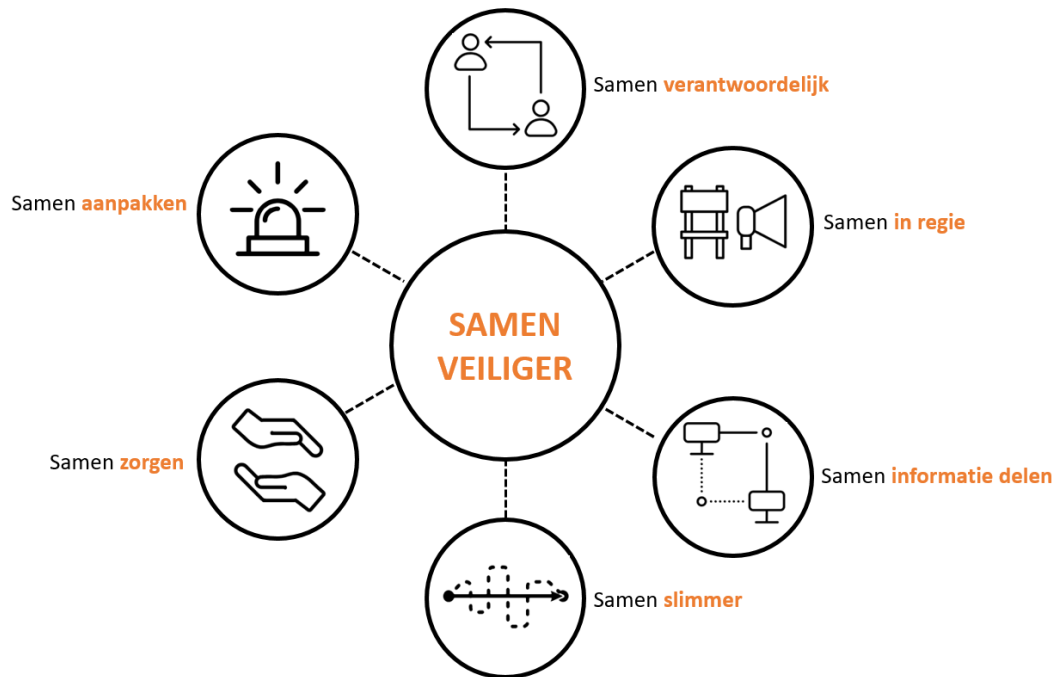

Organiseren van sterke, gelijkwaardige, 'kolommen' zoals Brandweer, GHOR en Bevolkingszorg. De netwerkorganisatie van de veiligheidsregio zal voor een groot deel bestaan uit functionarissen vanuit de kolommen. De kolomorganisaties zullen enerzijds in staat moeten kunnen zijn om hun eigen taken goed te vervullen en anderzijds moeten zij bijdragen aan het oplossen van kolomoverstijgende

veiligheidsvraagstukken. Ook zullen zij relevante veiligheidsinformatie vanuit hun kolom moeten inbrengen.
Belangrijk punt van aandacht bij deze opgave is het behoud van vrijwilligheid bij de brandweer.

Ambities

De beleidsagenda “Samen Veiliger” omvat naast de hoofdogaven een zestal ambities:

Samen in regie

De veiligheidsregio stelt veiligheidsvraagstukken centraal en verbindt daaromheen partijen die kunnen bijdragen aan de oplossingen ervan.

Samen verantwoordelijk

De verantwoordelijkheid voor veiligheid ligt primair bij burgers, instellingen en bedrijven en secundair bij de overheid. De veiligheidsregio erkent deze gezamenlijke verantwoordelijkheid en pakt veiligheidsvraagstukken waar mogelijk op met alle verantwoordelijken.

Samen slimmer

De veiligheidsregio is kritisch naar zichzelf en zoekt met de blik naar buiten gericht voortdurend naar slimme wijzen van organiseren.

Samen informatie delen

De veiligheidsregio is makelaar van veiligheidsinformatie van en voor partners en ondersteunt hiermee ook het gemeentelijk veiligheidsbeleid. Hiertoe richt zij een VeiligheidsInformatieKnooppunt (VIK) in.

Samen zorgen

De (na)zorg bij een incident is soms belangrijker dan bestrijding van de bron. De veiligheidsregio coördineert en regisseert inspanningen van acute medische zorg, bevolkingszorg en zorg door netwerken van betrokken burgers.

Samen aanpakken

De crisisorganisatie van de veiligheidsregio moet meer flexibel worden. Er moet gebruik van kunnen worden gemaakt bij gemeentelijke crises die niet als klassieke ramp te typeren zijn. Denk hier bijvoorbeeld aan coördinatie van acute opvang van vluchtelingen. Ook moet de crisisorganisatie in staat zijn om een flexibel aantal crisispartners op te nemen, afhankelijk van het type crisis.